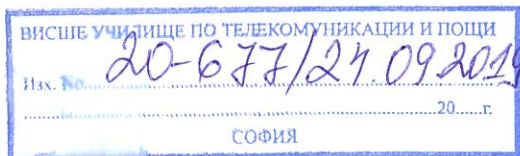

ВИСШЕ УЧИЛИЩЕ ПО ТЕЛЕКОМУНИКАЦИИ И ПОЩИ

ДО
Г-ЖА МИЛЕНА ДАМЯНОВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА
ПО ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА
КЪМ 44-ТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ДАМЯНОВА,

Във връзка с Ваше писмо относно становище по Законопроект за изменение и допълнение на Закона за висше образование, № 902-01-42, внесен от Министерски съвет на 12 август 2019 г., като ректор на Висше училище по телекомуникации и пощи, изразявам следното мнение:

- ✓ Развитието на висшето образование в Република България е и следва да бъде и в бъдеще стратегически целеположено. В този контекст считам, че приемането на изменения и допълнения в Закона за висше образование не бива да предшестват приемането на новата стратегия за развитие на висшето образование, тъй като действащата в момента Стратегията за развитие на висшето образование в Република България за периода 2014 – 2020 г. изтича само след година. Потребно е правните норми да бъдат съобразени със стратегическите ориентири за развитие на висшето образование след 2020 година.
- ✓ Приветствам предвидената с измененията възможност за оптимизиране на катедрите и факултетите във висшите училища, както и опита да се минимизира така нареченото „академично номадство“.
- ✓ Съгласна съм с предвиденото изменение в чл. 26, ал. 1, по отношение възможността изявени специалисти от практиката да провеждат съответно до 10% и до 20% от общия хорариум на учебните часове от учебния план при обучението, съответно в ОКС „бакалавър“ и в ОКС „магистър“. Това би допринесло за повишаване подготвеността на студентите, до надграждане на практическите им умения по специалността и до увеличаване на тяхната конкурентоспособност на пазара на труда.

-
- ✓ Институтът на академичната автономия следва много внимателно да бъде уточнен в стратегията за развитие на висшето образование след 2020 година и едва тогава да се предприемат законодателни промени, тъй като се рискува управлението на висшите училища да бъде поставено небалансирано в дуалистична зависимост (от общото събрание на висшето училище – от една страна и от министъра на образованието и науката – от друга).
 - ✓ Предлаганото изменение на чл. 29, ал. 2 считам, че е непрецизирано от юридическа гледна точка, тъй като практически трудово-правните отношения между бъдещ ректор и дадено висше училище възникват много преди кандидатирането за ректор на съответния кандидат. В тази връзка, няма как председателят на общото събрание да представлява висшето училище по трудовото правоотношение за заеманата от ректора академична длъжност, което правоотношение е било валидирано назад във времето (преди изборът му за ректор). Предлаганото изменение и предвидената роля на председателя на общото събрание биха могли да се отнесат до ситуация на евентуално последващо академично развитие на избрания ректор, в която председателят на общото събрание представлява висшето училище в правоотношението по заемането от избрания вече ректор на новата академична длъжност по трудов договор.
 - ✓ Намирам като ограничаване на академичната автономия заменянето в редица текстове на думите „утвърждаване на броя” с „разпределяне на общия брой”, както и изобщо въвеждането на думата „разпределение”, кагато става въпрос за приемани и обучавани студенти, тъй като въвеждането на стриктни административни, дори рестриктивни по отношение на приема, мерки не винаги водят до синергични резултати. В тази връзка считам, че е потребен гъвкав инструментариум, даващ възможност за балансирано управление на системата на висшето образование. Отправлям и конкретно предложение при утвърждаването броя на приеманите и обучавани студенти да се вземат предвид не само посочените в промяната на чл. 9, ал. 4 критерии, но и пазарното търсене на определени специалности във всяко конкретно висше училище. Давам Ви и реален пример – съгласно Решение на МС №241/25.04.2019 г. за утвърждаване броя на приеманите за обучение студенти и докторанти във висшите училища и научните организации на Република България през учебната 2019-2020 година, във Висше училище по телекомуникации и пощи,

специалността „Мениджмънт и информационни технологии в телекомуникациите и пощите” в ПН 3.7 „Администрация и управление” получи 0 броя прием на студенти. Същевременно обаче това е уникална за страната специалност, която не се предлага в нито едно друго висше училище и бяха реализирани 44 бройки платен прием. Следователно е налице осезаем интерес към интердисциплинарни специалности като посочената, но стриктното прилагане на административно-рестриктивни мерки от страна на държавата е небалансиран подход, възпрепятстващ развитието на едно държавно висше училище.

- ✓ Предвидените промени по отношение на механизмите за акредитация като цяло улесняват процеса, но буди притеснение предвиденото изменение в чл. 81, ал. 2. Считам, че тук следва отново да се прецени строгата специфика на всяко висше училище, като категорично възразявам големите висши училища – мастодонти да бъдат сравнявани с малките висши училища, които предлагат качествено бутиково обучение, а не обучение „на конвейър”. Давам и реален пример – няма как да се съпостави броя на научната продукция на академичния състав в ПН 3.7 „Администрация и управление” на голям икономически университет с броя на научната продукция на академичния състав в ПН 3.7 „Администрация и управление” на Висше училище по телекомуникации и пощи, а същевременно специалността на по-малкото висше училище в съответното направление да е приоритетно търсена на образователния пазар. В този ред на мисли, считам че е потребно дооглеждане на предвидените процедури и механизми за акредитация, като акцент да се поставя не върху сравняването на професионалните направления във всички висши училища „на англо”, а върху спецификите на всяко едно висше училище.

В заключение, надявам се предлаганите изменения и допълнения в ЗВО да не предшестват приемането на стратегия за развитие на висшето образование след 2020 година, както и да бъдат прецизирани, за да не водят до закриването или поглъщането на специализирани малки висши училища, предлагащи образователен продукт в тясна продуктова ниша. Надявам се логиката на предлаганите изменения да бъде преосмислена, защото големите висши училища могат да поемат специалности, които се предлагат в по-малки специализирани висши училища, но не могат да дадат строгата

специфика и практическа насоченост на образователния продукт, характерна за малките бутикови специализирани държавни училища. Считам, че българското висше образование не бива да бъде подчинено на принципа на „масовостта“, а на принципа на „уникалността“.

20 септември 2019 г.
гр. София

С уважение:

проф. д-р Миглена Темелкова
Ректор на ВУТП

